

ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΘΟΠΟΙΟΙ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁμολογῶ ἀπροκαλύπτως ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν σπανίως ἐσύγχαζον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον, ὅσκις δὲ μετέβαινον, δὲν μετενόουν διότι δὲν ἤμουν ἐνθερμὸς θιασώτης του. Ἄλλ' ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν κυρίαν Παρασκευοπούλου ἠσθάνομην ἀκαταγώνιστον ἐπιθυμίαν νὰ τὴν ἀκούσω καὶ νὰ τὴν γνωρίσω προσωπικῶς. Πρὸ τριῶν τεσσάρων ἐτῶν εἶχον ἀναγνώσει τόσα ἄρθρα δι' αὐτὴν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Αἰγύπτου, τόσους ἐπαίνους καὶ τόσα ἐγκώμια, τὰ ὅποια καὶ τοὶ θεώρουσι ὑπερβολικῆς φιλοπατρίας ἀποκνήματα, παραγόμενα ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἐνθα πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν παρίσταται ὡς ὑπέροχον, ἐν τούτοις μοὶ ἐγαργάλιζον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν ἴδω. Ὁ πατριωτισμὸς θολώνει συνήθως τὴν κρίσιν, τὰ καινότερα δὲ πράγματα λαμβάνουσι τότε φανταστικόν τι μεγαλεῖον. Ὁ ἀξιόλογος οὗτος πατριωτισμὸς ἐνόμιζον ὅτι εἶχεν ἐπιδράσει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συναδέλφων μου καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ. Ἄλλ' ὅτε εἰς ἕν τῶν τεψιθύμων χωρίων τῶν Παξῶν, ἀνέγνωσα τὰς κρίσεις τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, αἰνίνες μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀνέγραψον τὰς ἀρετὰς τῆς ἑλληνίδος ἠθοποιοῦ, ἐξομολογοῦμαι τὴν ἁμαρτίαν μου, μὲ ὅλας τὰς ἐκλογικὰς περιπετείας μου, ἤρχισα ἀλληλογραφίαν μετὰ ψυχραίμου φίλου μου, μὴ ἐνθουσιαζομένου εὐκόλως, μεμφομένου ὅλα καὶ περὶ οὐδενὸς τρέφοντος μεγάλην ὑπόληψιν, ἀλλὰ παραδόξως τὸν φίλον μου τοῦτον εὔρον ἐκφραζόμενον μὲ στροφὰς λυρικός ὅπως μὲ πείση περὶ τοῦ ἐξόχου ταλάντου τῆς νέας ὑποκριτίας. Δὲν περιωρίσθη δὲ εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλ' ὡς ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας, μὲ συνέλαβεν εἰς τὸν σιδη-

ροδρομικὸν σταθμὸν καὶ μὲ ἤγαγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ θέατρον τοῦ «Παραδείσου» ἐνθα ἐδίδετο ἡ «Γαλάτεια» τοῦ Βασιλεῖαδου.

Ἡ ἐκπληξίς μου ὑπῆρξε πολὺ μεγαλειτέρα ἢ ὅσην προσεδόκα ὁ φίλος μου. Ἡ Γαλάτεια δὲν μοὶ εἶνε ἐκ τῶν συμπαθεστέρων ἔργων τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας· τὸ εἶχον ἀκούσει ἄλλως τε πολλὰκις παιζόμενον ἀπὸ διαφόρους ἑλληνίδας ἠθοποιούς καὶ τὸ γεγονός τοῦτο ἐμείωσε τὴν περὶ τοῦ δράματος ἐκτίμησίν μου. Ἄλλ' ἡ Παρασκευοπούλου ἄλλως ἐπαρουσίασεν εἰς τὰ ὄμματά μου τὴν παρθενικὴν Γαλάτειαν, μεταβαλλομένην διὰ τοῦ ἔρωτος εἰς μέγαιραν. Ἡ ἥρωὶς ὑπὸ τὴν δραστικὴν δύναμιν τῆς ἠθοποιοῦ ἀνέζη καὶ εἰς τοὺς μελιρρῦτους λόγους τῆς ἐβλεπον ζωντανὴν τὴν Γαλάτειαν, ἀφελῆ, παθαινομένην, ἐρώσαν, κακουργοῦσαν, συντριβομένην καὶ θνήσκουσαν ὑπὸ τὸ πλῆγμα τῆς μαχαίρας τοῦ Ρέννου. Ἐπάθαινον τὴν ὥραν ἐκείνην ὅτι ὅταν εἶδον πρὸ δωδεκαετίας τὴν Σάραν Βερνάρ, καὶ ἠσθάνομην τὸ πρῶτον τότε, ὅτι εὕρισκομαι πρὸ μεγάλης ἠθοποιοῦ, ἥτις ἐνεβάθυνεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς τέχνης καὶ ἀναπαρίστα μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τοὺς χαρακτῆρας οὓς ἐλεπτουργήσεν ἡ γραφίς περιφανῶν συγγραφέων. Εἶδον ἔκτοτε τὴν Ἑλληνίδα καλλιτέχνην εἰς πλείστα ἔργα. Εἰς τοὺς διαφόρους χαρακτῆρας οὓς ὑποδύεται δίδει πάντοτε ψυχὴν καὶ ὑπὸ τὴν ὑποκριτικὴν αὐτῆς δύναμιν λαμβάνουσι σάρκα, νεῦρα καὶ αἷμα οὗτοι. Ἡ πρώτη ὁμῶς ἐκείνη παράστασις

Μερόπη.

μὲ ἐκράτει εἰς γοητείαν. Ὅταν εἶχε τελειώσει τὸ δράμα καὶ ἡ Γαλάτεια ἐκυλίετο αἰμόβρεκτος ἐπὶ τοῦ δαπέδου, κατειχόμενη ἐξ ὅλων ἐκείνων τῶν συναισθημάτων, ἀτινα γεννῶνται ὅταν ἀκροασθῇ τις μέγαν ρήτορα, ἀναγνώσῃ μέγαν ποιητὴν ἢ ἀκούσῃ ὑπέροχον ὑποκριτὴν. Εὕρισκόμενη εἰς προφανῆ συγ-